

บทที่ ๑

บทนำ

ปัจจุบันมะม่วงหิมพานต์ เป็นไม้ผลที่ปลูกกันอยู่ทั่วไปทุกภาคของประเทศไทย แต่ชาวบ้าน และเกษตรกรปลูกกันกระจัดกระจายโดยไม่มีผู้ทำการปลูกมะม่วงหิมพานต์ เพื่อการค้าอย่างจริงจัง จนกระทั่ง เมื่อ ๓-๔ ปีที่ผ่านมาหน่วยงานราชการทางการเกษตรก็ เริ่มแนะนำให้เกษตรกรปลูกมะม่วงหิมพานต์ ส่วนการกะเทาะ เปลือก เมล็ดมะม่วงหิมพานต์ก็ทำกัน เป็นอุตสาหกรรมภายในครอบครัว หรืออุตสาหกรรมขนาดย่อมและยังไม่มีผู้ใดสกัดน้ำมันจาก เปลือก เมล็ดมะม่วงหิมพานต์ เพื่อการค้าเลย เนื่องจากมะม่วงหิมพานต์ เป็นไม้ยืนต้นที่ทนความแห้งแล้งได้เป็นอย่างดี จึงสามารถปลูกได้ในดินทุกประเภทที่ไม่มีน้ำขัง แม้แต่ดินกรด ดินเค็ม ดินเหมืองเก่า ในด้านการตลาดของเมล็ดมะม่วงหิมพานต์ปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะกว้างมากขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะตลาดต่างประเทศยังมีความต้องการน้ำมันจาก เปลือก เมล็ดมะม่วงหิมพานต์ เพื่อใช้ เป็นวัตถุดิบในงานอุตสาหกรรมอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

๑. เพื่อทราบถึงอุปสงค์ (Demand) และอุปทาน (Supply) เกี่ยวกับมะม่วงหิมพานต์ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการลงทุน
๒. เพื่อศึกษาถึงการลงทุน เกี่ยวกับมะม่วงหิมพานต์ทั้งในด้าน เกษตรกรรมและอุตสาหกรรม เพื่อเป็นประโยชน์ทั้งด้าน เกษตรกรรมและอุตสาหกรรม
๓. เพื่อศึกษาปัญหาในการผลิตมะม่วงหิมพานต์ ทั้งด้าน เกษตรกรรมและอุตสาหกรรม เพื่อเป็นแนวทางในการขจัดปัญหาในการผลิต

ขอบเขตของการศึกษา

เนื่องจากปัจจุบัน ยังไม่มีการรวบรวมข้อมูล หรือตัวเลขสถิติ เกี่ยวกับมะม่วงหิมพานต์ทั้ง - ของทางราชการ และของเอกชน แม้ว่าจะมีการผลิต เมล็ดมะม่วงหิมพานต์กันแล้วก็ตาม ดังนั้นข้อมูล

ส่วนใหญ่ในวิทยานิพนธ์เรื่องนี้จึงเป็นความคิดเห็น ประสบการณ์และการศึกษาของผู้สนใจและผู้ผลิตเท่านั้น ด้วยเหตุนี้การศึกษาการผลิตและการค้าเมล็ดมะม่วงหิมพานต์ จึงเป็นการศึกษาเบื้องต้นโดยทั่วไป เพื่อที่จะอาศัยเป็นแนวทางในการศึกษาขั้นต่อไป

การศึกษาทั้งหมดแบ่งสาระสำคัญได้ดังนี้คือ

บทที่ ๒ ศึกษาเกี่ยวกับมะม่วงหิมพานต์โดยทั่วไป เช่น ประวัติความเป็นมา ลักษณะทั่วไปทางพฤกษศาสตร์ และการใช้ประโยชน์จากมะม่วงหิมพานต์

บทที่ ๓ ศึกษาถึงการผลิตเมล็ดมะม่วงหิมพานต์ของต่างประเทศ ได้แก่ประเทศอินเดีย โมซัมบิก แทนซาเนียและคินยา รวมทั้งแหล่งตลาดที่สำคัญ เช่น สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และญี่ปุ่น

บทที่ ๔ ศึกษาเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตและรายได้เกี่ยวกับเมล็ดมะม่วงหิมพานต์ ตลอดจนวิธีการผลิตและจำหน่ายในประเทศไทย

บทที่ ๕ ศึกษาต้นทุนการปลูกพืชชนิดอื่น ได้แก่ ยางพารา มะพร้าวและปาล์มน้ำมันเปรียบเทียบกับต้นทุนการปลูกมะม่วงหิมพานต์ วิเคราะห์หาอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนผลิตเมล็ดมะม่วงหิมพานต์กะเทาะเปลือก ตลอดจนศึกษาถึงปัญหาการลงทุนเกี่ยวกับมะม่วงหิมพานต์เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาลงทุน

บทที่ ๖ สรุปและข้อเสนอแนะ

วิธีการศึกษา

๑. รวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลดังนี้

(๑) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการสังเกตการณ์ในการสำรวจภาคสนาม (Field Research) ที่จังหวัดภูเก็ต ซึ่งเป็นแหล่งผลิตเมล็ดมะม่วงหิมพานต์กะเทาะเปลือกที่สำคัญในประเทศไทย และจากการสอบถามผู้ผลิตและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้

(๒) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการค้นคว้าเอกสารอ้างอิงตัวเลข สถิติการนำเข้าและส่งออกจากกรมศุลกากร เอกสารประกอบการศึกษาจากหน่วยงานบางแห่ง เช่น สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์แห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization

หรือ FAO) เป็นต้น

๒. ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ
๓. แยกประเภทการผลิตและการค้า เมล็ดมะม่วงหิมพานต์
๔. คำนวณต้นทุนการผลิต เมล็ดมะม่วงหิมพานต์แต่ละประเภท
๕. เปรียบเทียบการลงทุนในการปลูกมะม่วงหิมพานต์กับการลงทุนปลูกพืชอื่น ๆ
๖. วิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการกะเทาะเปลือก เมล็ดมะม่วงหิมพานต์
๗. ศึกษาปัญหาในการผลิตและการค้า เมล็ดมะม่วงหิมพานต์

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

การศึกษา เรื่องการผลิตและการค้าเมล็ดมะม่วงหิมพานต์จะได้รับประโยชน์คือ

๑. เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้มะม่วงหิมพานต์ เป็นพืชทางเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางเศรษฐกิจต่อประเทศทั้งด้าน เกษตรกรรมและอุตสาหกรรม
๒. เป็นแนวทางในการลงทุน เกี่ยวกับมะม่วงหิมพานต์
๓. เป็นแนวทาง เพิ่มมูลค่าส่งออก
๔. เป็นแนวทางกระตุ้นส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาส่งเสริมอาชีพเกษตรกร โดยเฉพาะเกษตรกรในจังหวัดที่แห้งแล้ง
๕. เป็นเอกสารทางวิชาการที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ ๑ ต้นมะม่วงหิมพานต์

ภาพที่ ๒ ผลและ เมล็ดมะม่วงหิมพานต์